

19:00, Csütörtök (február 24.), PAX Tv

Emléktöredékek egy Tanítóról

52 perc

rendező: Katona Zsuzsa

operatőr: Farkas Dániel, Reich László

Balassa Péter-portré

A film a 2003-ban elhunyt Balassa Péter esztéta, irodalomtörténész, egyetemi tanárnak állít

emléket, elsősorban a tanítvány szemszögéből. A filmben megszólalnak Balassa Péter tanítványai, barátai, kollégái és felesége is, miközben bejárjuk a magyar szellemi élet e korán eltávozott kiválóságának valós és szellemi tereit. Pécsen, Pannonhalmán, Perőcsényben, a Krisztinavárosban, az Operában, sétautakon, elhagyott szobákban, szerkesztőségekben, könyvesboltban és egyetemeken keressük nyomát és idézzük fel életre szóló és ható gondolatait, próbáljuk megragadni személyisége erejét.

Vetítik:

PAX TV: Csütörtök (Február 24.) 19:00

Vasárnap (Február 27.) 10:15

Balassa Péter
(1947. június 3 - 2003. június 30)

Schein Gábor
(zárótánc)

*a rádióból mintha órákkal később is
ugyanazt hallotta volna. ebben az idegen
városban nem múlt az idő. föl-alá járkált
a könyvekkel telerakott szobában, amelyet
ezekre az utolsó napokra barátai neki
rendeztek be, néha megállt az ablak előtt,
a falak piszkosak voltak, a festék tenyérnyi
darabokra repedt szét. úgy érezte, menekülnie
kell innen. az utcán ismeretlen emberek után
szegődött, kereste a tömeget, hogy szagolja
és érintse a testeket, mintha tájképeket
járt volna be ujjával, élő tájakat, ahová
sosem jut el.*

*

*a bőr hőmérséklete tagról tagra más.
a leghűvösebb a kar, a legmelegebb
a comb és a lágyék találkozásának
helye. a sima, hűvös felület megnyugtat.
ha csak a formákat igyekeznénk birtokba
venni, ennek nem lenne szerepe. de ahhoz,
hogy a tagok élő tájjá változzanak,
a hőnek meg kell mutatkoznia, keringenie,
áramlania kell egy másik testen keresztül.*

*

*az idegen város mint egy test, mely
szakadatlanul fűti magát. egyre forróbbak
benne a gyerekkor, egy szétesett
zárótánc emlékei. csak aki nem
figyel oda, az hallja meg a mozdulatok
alatt a tébolyító metronóm-ketyegést.*

*

*mahler zenéje rückert dalaiból. erős,
öregedő férfihang egészen közről:
„ich bin der welt abhanden gekommen”,
elveszített a világ, nem fog már kezeivel,
„sie mag wohl glauben, ich sei gestorben”.*

*

*de a város odakint él. azt mondani,
jó ez, míg a szobát ideges topogás,
járkálás, motyogás tölti meg,*

*egy korai, ingását kibírhatatlanul
lassan lecsendesítő pillanatban.*

*

*vinni, cipelni a fájdalomtestet naphosszat,
leülni néha egy karosszékre, zenét sem
hallgatva többé, nézni a bádoggal szegett
háztetőkön a napfény bizonytalan
ragyogását, várni a szétszóratást,
várni a SZÉTSZÓRATÁST.*

Balassa Péter Bibliográfia

I. ÖNÁLLÓ (SZERZŐI) KÖTETEK BIBLIOGRÁFIÁJA

- a kötetek tartalomjegyzéke, az írások első közlése, kapcsolódó írások és a kötetek recepciója
-

II. SZERKESZTETT KIADVÁNYOK BIBLIOGRÁFIÁJA

- és a kötetek recepciója -

III. ÖNÁLLÓ KÖTETBEN NEM MEGJELENT ÍRÁSOK BIBLIOGRÁFIÁJA

- a megjelenés kronologikus rendjében -

IV. INTERJÚK, (KEREKASZTAL)-BESZÉLGETÉSEK, RÁDIÓBAN, TELEVÍZIÓBAN SUGÁRZOTT MŰSOROK

- Az önálló kötetben nem megjelent beszélgetések bibliográfiája, a megjelenés ill. a műsor
sugárzásának kronologikus rendjében -

V. MÁSODLAGOS IRODALOM

- Balassa Péterről szóló irodalom (recenziók, nekrológok stb.) a szerzők betűrendjében, ezen
belül a

megjelenés kronologikus rendjében -

A bibliográfiát összeállította: Bakos Anikó

Adatgyűjtés: Bakos Anikó és Tóth-Barbalics István

Internetes bibliográfia

I. Balassa Péter írásai és interjúk

1. Napló, esszé
2. Interjú
3. Irodalmi, irodalomtudományi tárgyú írások
4. Film-, színházi, zenei, zenetudományi tárgyú írások
5. Köszöntés, emlékezés
6. (Kerekasztal) beszélgetések
7. Politikai publicisztika

II. Balassa Péterről szóló írások, előadások

1. Balassa Péternek ajánlott írások
2. In memoriam Balassa Péter (nekrológok)
3. In memoriam Balassa Péter (konferencia)
A Magyar tanárok Egyesülete konferenciája és szakmai napja

III. Balassa Péter önálló kötetei és a kötetek recepciója

1. A színeváltozás [esszék] Bp. Szépirodalmi Könyvkiadó, 1982. 438 o.
2. Észjárások és formák: Elemzések és kritikák újabb prózáinkról, 1978-1984 [első kiadás:] Bp. Tankönyvkiadó, 1985. 321 o. (Műelemzések kiskönyvtára sorozat)
3. A látvány és a szavak: Esszék, tanulmányok, 1981-1986 Bp. Magvető, 1987.
4. A másik színház [tanulmányok] Bp. Magvető, 1989. 310 o.
5. Hiába: valóság - Civilpróza [esszék] Pécs; Bp. Jelenkor; Napra-forgó, 1989. 268 o.
6. Szabadban [esszék] [Bp.] Liget Műhely Alapítvány, 1993. 364 o.
7. Halálnapló [elbeszélések] Pécs. Jelenkor Kiadó, 1993. (Élelrodalom sorozat) 335 o.
8. Majdnem és talán [tanulmányok] Bp. T-Twins Kiadó, MTA Könyvtára Lukács Archívuma, 1995. 286 o.
9. A bolgár kalauz [tanulmányok, esszék] Bp. Pesti Szalon, 1996. 294 o.
10. Nádas Péter [monográfia] Pozsony. Kalligram, 1997. 541 o.

Részlet a kötetből az interneten:

III. Metaforák és szimbólumok hálójában (Nádas Péter: Egy családregény vége)

Első megjelenés: In: Alföld, 1996. 5. sz. 48-71. o.

11. Koldustorta - tizenegy írás [esszék] Bp. Magyar Írószövetség - Belvárosi Kiadó, 1998
Recenziók a kötetéről az interneten:

- Bányai János: "Írás": a "tárgyszeretet" műfaja In: Tiszatáj, 1999. 7. sz. 82-85. o. (pdf formátumban letölthető!)

- Thomka Beáta: Ex libris. Balassa Péter: Koldustorta (Tizenegy írás)
In: Élet és Irodalom, 1999. 4. sz. (jan. 29.) 15. o.

12. Törésfolyamatok [Debrecen]. Csokonai Kiadó, 2001. (Alföld Könyvek - 7.) 131 o.

Részletek a kötetből az interneten:

I. Olvasás és újraolvasás

Feszített vértükrök (Parti Nagy Lajos: Hősöm tere)

Első megjelenés: In: Élet és Irodalom, 2000. 29. sz.

II. Filológiák

A rejtett és a nyílt (Vikárius László: Modell és inspiráció Bartók zenei gondolkodásában)

Első megjelenés: In: Élet és Irodalom, 1999. 20. sz. (máj. 21.) 15. o.

Az értelmezés mosolya (Mártonffy Marcell: Folyamatos kezdet)

In: Élet és Irodalom, 2000. 16. sz. (ápr. 21.) 19. o.

Recenzió a kötetről az interneten:

Márton László: Ha török, ha folyik In: Élet és Irodalom, 2001. 25. sz. (jún. 22.)

<http://esztetika.elte.hu/balassa/tszbibliografia.html>